

“ಹೋರಾಡಿ”

ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಶರ್ಮ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ರವೀಂದ್ರ ನಗರ್, ರುದ್ರಪುರ್ ಬ್ಲಾಕ್
ಉಧಮ್‌ಸಿಂಗ್‌ನಗರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ್

ಇತರ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ರುದ್ರಪುರ್ ಹೆಚ್ಚು ನಗರೀಕರಣಗೊಂಡಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದು SIIDCUL¹ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶದಿಂದಾಗಿ ಪಂತನಗರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಮುಖ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ ಮತ್ತು ಒಡಿಶಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಕುಶಲ ಹಾಗೂ ಅರೆ-ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಉದ್ಯೋಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಬಂದು ರುದ್ರಪುರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ರವೀಂದ್ರ ನಗರ್ ಎಂಬುದು ರುದ್ರಪುರ್ ಒಳಗಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಹಾ ಮಾರುವವರು, ಪಕೋಡ, ಮೋಮೋ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಅಸಹಜವೇನಲ್ಲ. ಈ ಮೊಹಲ್ಲಾ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕರಾಳ ಮುಖವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಕುಡಿತ, ಜೂಜಾಟ, ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟ, ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣದ ಹಿಂಸೆಯ ಘಟನೆಗಳು, ಸುಲಿಗೆ, ಗೂಂಡಾಗಿರಿ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ರವೀಂದ್ರನಗರ್‌ನ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ಶಾಲೆಯು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೊದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವು ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಶಾಲೆಯೇನೂ ತುಂಬಾ ಹಳೆಯದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು 2008ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ನೂರು ಮಕ್ಕಳು ದಾಖಲಾಗಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಹಿಂದೆ ‘ಶಿಕ್ಷಾ ಮಿತ್ರ’ (ಅರೆ-ಕಾಲಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರು)ರಾಗಿದ್ದರು. ಶಾಲೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿ ನಿಧಿ ಶರ್ಮ (KNS) ಎಂಬುವವರನ್ನು ಈ ಶಾಲೆಗೆ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಾಗೂ ಒಂದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಅನುಭವ ಅವರಿಗಿತ್ತು. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಮತ್ತು ಬಿ.ಎಡ್. ಪದವೀಧರರಾಗಿದ್ದ ಕೆಎನ್‌ಎಸ್ ಬಲುಬೇಗ ಶ್ರಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ನಿಯೋಜಿತ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಶಾಲೆಯು

1 State Infrastructure and Industrial Development Corporation of Uttarakhand Ltd., a Government of Uttarkhand Enterprise.

ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. 2011ರಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾತಿಯು ನೂರ ಐವತ್ತಾರಕ್ಕೇರಿದರೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ವಯೋಮಾನದ ಅನೇಕ ಬಾಲಕರು ದಾಖಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಮನೆಯವರು ದುಡಿಮೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿ ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ರೌಡಿ ಗುಂಪಿನ ಓರ್ವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಮಹಿಳಾ ರೌಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಕೆಎನ್‌ಎಸ್‌ರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಿತಿಗಳ ಅರಿವಿತ್ತು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತಗಾರರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ನಿಜ; ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಡೆಯುವಂತಹ ಬಲವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕೀತು ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಗೆ ಓರ್ವ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ ನಾಯಕನ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮನಗಂಡಿದ್ದರು. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಶರ್ಮ (KKS) ಎಂಬುವರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲೇ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದರು. ಶರ್ಮ ಗದರ್‌ಪುರ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೆಎನ್‌ಎಸ್‌ಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧ ಗುಣಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಇಲ್ಲದ, ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಯ ನೇರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. 1993ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸೇರಿದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಶರ್ಮ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೇ ಇತ್ತು. “ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕಿಳಿದರೆ ಸತ್ಯವು ಜಯಿಸುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಅವರು ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಾಟಕೀಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಗದರ್‌ಪುರದ ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರು ವರ್ಷ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ (2007-13) ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಶರ್ಮರನ್ನು ಅವರ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಸಣ್ಣ ಶಾಲೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅವರು ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಸವಾಲೆಸೆದು ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿ ರವೀಂದ್ರ ನಗರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಬಡ್ಡಿ ಪಡೆದರು. ರವೀಂದ್ರ ನಗರಕ್ಕೆ ಅವರ ವರ್ಗಾವಣೆ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷೆ ಎಂದು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಉಡುಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ಎಣಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೀರ್ತಿನಿಧಿ ಶರ್ಮ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಶರ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- “ರುದ್ರಪುರ್ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಊರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಡ್ಡಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಿತು.”

ಅವರು ರವೀಂದ್ರ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಸವಾಲನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ ನವೀನ ತಂತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಕೆಎಸ್ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು; ಸವಾಲುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟದ ವಿಷಯವೂ ಕೂಡಾ. ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ಶಾಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಜನರನ್ನೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ವಿಶಾಲ ಹೃದಯಿ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು

ಗುರುತಿಸಿ ಅವರ ನೆರವಿನಿಂದ ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತ ಆವರಣ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಈ ಹಿಂದೆ ಪ್ರವಾಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನದಿಯ ನೀರು ಆವರಣದಲ್ಲೆಲ್ಲ ನುಗ್ಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗೋಡೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದೊಂದಿಗೆ ತೊಂದರೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಯಿತು. ಶೌಚಾಲಯವನ್ನೂ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಲಾಯಿತು.

ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಕೆಎಸ್ ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಚ್ಚಳವೂ ಧೀರವೂ ಆದ ಒಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ರವಾನಿಸಿದರು. 'ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಮೊದಲನೇ ಪೀಳಿಗೆಯ ಕಲಿಕೆದಾರರು ಎಂದೂ ಅವರು ಹಿಂಜರಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಬರುವುದು ಅವರ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.' ಕೆಕೆಎಸ್ ಮತ್ತು ಕೆಎನ್‌ಎಸ್ ಇಬ್ಬರೂ ಇಡೀ ಬಸ್ತಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರದಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ತರುವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಗೂಂಡಾಗಳಿಂದ ಬೆದರಿಕೆಯೂ ಬಂತು. "ನೀವು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇವರು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು, ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತಂಟೆಗೆ ಬರಬೇಡಿ" ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಸ್ಥಳೀಯ ಗೂಂಡಾ ಅವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದ. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಶರ್ಮ ವಿಚಲಿತರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ, ಕುಡಿತ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿಂಸೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಬೀದಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯತವಾಗಿ ಆಡಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಅವರು ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ನಾಟಕೀಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಯಾವ ಪೋಷಕರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ; ಇನ್ನುಳಿದವರು ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪೋಷಕರನ್ನು ಓಲೈಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಬೇಡುವ ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಪೋಷಕರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶಾಲೆಯ ಒಳಗೆ ಕೆಕೆಎಸ್ ಹಾಗೂ ಕೆಎನ್‌ಎಸ್ ಇಬ್ಬರೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದಲೂ ಜತನದಿಂದಲೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಬಡ ಹಾಗೂ ಕಷ್ಟಕರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರಿವು ಅವರಿಗೆ ಇತ್ತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಶಿಕ್ಷಾಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಎಂಬುವರನ್ನು ಖಾಯಂ ನೆಲೆಯ ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಮತ್ತು ಇನ್ಸೋರ್ವ್ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಗೀತಾ ಎಂಬುವರನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಶಾಲೆಯೊಂದರಿಂದ ನಿಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕೆಕೆಎಸ್ ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. 2017ರಲ್ಲಿ

ದಾಖಲಾತಿಯು 187ಕ್ಕೆ ಏರಿತು (ನೂರಾಹತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರು ಹಾಗೂ ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು ಬಾಲಕರು). ಆದರೆ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಕೆಕೆಎಸ್ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆತರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಗಮನವು ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿತ್ತು: ಏನೇ ಬಂದರೂ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಕಂಠಪಾಠ ಪದ್ಧತಿಯ ದಾಸರಾಗಬಾರದೆಂಬ ದೃಢವಾದ ಸಂಕಲ್ಪ ಇಬ್ಬರೂ ಶರ್ಮರದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಕೆಕೆಎಸ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: 'ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟದ ಅಂಕವಷ್ಟೇ ದೊರೆತೀತು ಎಂಬ ಅರಿವು ನಮಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನಷ್ಟೇ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಅಳೆಯುವುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ವಿಷಯದ ಮೂಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಪಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕು, ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಾದರೆ ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ; ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸೋಲುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಅರ್ಥ.' ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವೂ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸುವುದು ಒಂದು ನಿಜವಾದ ಸವಾಲೆಂಬುದು ಈ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಗತಿಯ ದಾಖಲೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಇತರರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಕೀರ್ತಿ ನಿಧಿ ಶರ್ಮ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - "ಸರಾಸರಿ ಹಾಜರಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 75ರಷ್ಟಿದೆ. ಮದುವೆ, ಹಬ್ಬ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ದೀರ್ಘಕಾಲ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಕೆಎಸ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, 'ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಪುಸ್ತಕ ಓದುವುದು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಬೇಕು. ಹೊಸ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕುತೂಹಲ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಏನು? ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹುಡುಗಿಯರೂ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಐದನೇ ತರಗತಿ ಪೂರೈಸಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾವು ಕರೆದೊಯ್ದು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರನೇ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆ.'

ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಜೊತೆಗಿನ ಕೆಕೆಎಸ್ ಅವರ ಸಂಬಂಧ ಕುತೂಹಲಕರವಾದದ್ದು. "ಕಲಿಕಾ ಖಾತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು (Program - LGP ಪದಸೂಚಿ ನೋಡಿ) ಉಧಮ್‌ಸಿಂಗ್‌ನಗರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಾದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಶರ್ಮರು ಬಾಜ್‌ಪುರ್ ಬ್ಲಾಕ್‌ನ

ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆತಂಕಗಳಿದ್ದವು. 2007ರಲ್ಲಿ ಗದರ್‌ಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಕಲಿಕಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ತನ್ನ ಗ್ರಹಿಕೆ ತಪ್ಪಾಯಿತೆಂಬ ಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರು. ಭಾರದ್ವಾಜ್ ಎಂಬವರು ಆಗ ಗದರ್‌ಪುರದ ಬಿಇಓ ಆಗಿದ್ದು ಅವರೊಬ್ಬ ಸಜ್ಜನರಾಗಿದ್ದರು; ಕೆಕೆಎಸ್ ಅವರು ಭಾರದ್ವಾಜರನ್ನು ಗುರುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ (BRC)ವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರ ನಡುವಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾದರು.

‘ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬಿಆರ್‌ಸಿಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಕರೆದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೂ ಫೋನ್ ಕರೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ಸಭೆಗಳನ್ನೂ ಶಾಲೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಘವು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿತು. ಆದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಹಾಯಕ ಬ್ಲಾಕ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಧಿಕಾರಿ (ABRC) ಅನೂಪ್ ದತ್ತ ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ (BEO) ಭಾರದ್ವಾಜ್ ಅವರ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಅನಂತರವೂ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದವು’ ಎಂದು ಕೆಕೆಎಸ್ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕತೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಬಹುದಿನಗಳ ಅನಂತರ ಗದರ್‌ಪುರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಶಿಕ್ಷಕರ ವೇದಿಕೆ (VTF) ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಶರ್ಮರವರು ತಪ್ಪದೆ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ತಮಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. “ಈಗ ವಿಟಿಎಫ್ ಭದ್ರವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದೆ, ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರ (TLC)ಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಕ್ರಮ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅನೇಕರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ‘ಇನ್‌ಸೇ ಮಿಲಿಯೆ’ ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ...”

ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಶರ್ಮರು ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ ಬಗೆಗಿನ ಬೇಸಿಗೆಯ ಹಾಗೂ ಚಳಿಗಾಲದ ಶಿಬಿರಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಉತ್ತಮ ಸುಗಮಗಾರರ (facilitator) ಪಾತ್ರದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಕೀರ್ತಿ ನಿಧಿ ಶರ್ಮರು ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ದಿನೇಶ್‌ಪುರದ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲೂ (SLDP ಪದಸೂಚಿ ನೋಡಿ) ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಉದ್‌ಮುಖಿಸಿಂಗ್‌ನಗರದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಶಿಕ್ಷಕರು ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಹೊರತರಲು

ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗ, ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಶರ್ಮ ಮುಂದಾಳತ್ವ ವಹಿಸಿದರು. 'ಕೋಶಿಷ್ ಜಾರಿ ಹೈ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಆ ಸಂಕಲನ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಂದು ಕೆಕೆಎಸ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಕೆಎಸ್ ಮತ್ತು ಕೆಎನ್‌ಎಸ್ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಕೆಎನ್‌ಎಸ್ ಅವರ ತಂದೆ ಶಾಲೆಯೊಂದರ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು. 'ಕೋಶಿಷ್ ಜಾರಿ ಹೈ' ಸಂಕಲನವನ್ನು ಕೆಕೆಎಸ್ ಅವರು ಈ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಈ ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರೂ ತಮ್ಮ ಸಂಬಳದಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ 2000/- ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳೀಯರಿಂದ ತಿಳಿಯಿತು. ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ "ಇದು ಏನೇನೂ ಅಲ್ಲ; ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಹೃದಯರಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವೈದ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿ (ಆ ವೈದ್ಯರು ಶಾಲೆಗೆ ನಿಯತವಾದ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ). ಅಂತಹವರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಗುರುತಿಸಬೇಕು" ಎಂದರು.
